

Datum van
inontvangstneming

:

05/07/2022

Zaak C-207/22**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof****Datum van indiening:**

17 maart 2022

Verwijzende rechter:

Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa - CAAD) (scheidsgerecht voor belastingzaken, administratief arbitragecentrum - CAAD, Portugal].

Datum van verwijzing:

24 februari 2022

Verzoekende partij:

Lineas - Concessões de Transportes SGPS, S.A.

Verwerende partij:

Autoridade Tributária e Aduaneira (belasting- en douanediens)

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing is ingediend in het kader van een geding tussen Lineas - Concessões de Transportes SGPS, SA (hierna: „Lineas”) enerzijds, en de Autoridade Tributária e Aduaneira (Portugese belasting- en douanediens; hierna: „belastingdienst”) anderzijds, waarbij eerstgenoemde voor de rechter opkomt tegen de besluiten tot afwijzing van de administratieve beroepen die zijn ingesteld na de afwijzing van het verzoek om ambtshalve herziening en van het verzoek om heroverweging van de aanslagen van de Imposto do Selo (zegelbelasting), in verband met krediet- en financiële bemiddelingstransacties bij de uitgifte van obligaties en handelspapier door drie banken, voor de perioden april tot en met december 2015, januari 2016 en juni tot en met december 2017, ten bedrage van 2.257.125,23 EUR, te vermeerderen met vertragingsrente.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Lineas is een *sociedade gestora de participações sociais* (holding) die van mening is dat het in strijd is met artikel 1, lid 1, van de Código do Imposto do Selo (wetboek van zegelrecht) en artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2008/7/EG van de Raad van 12 februari 2008 betreffende de indirecte belastingen op het bijeenbrengen van kapitaal om de kosten in verband met de overeenkomsten voor de uitgifte van handelspapier en leningen met uitgifte van obligaties die zij heeft gesloten met Novo Banco, S.A., Haitongbank, S.A. voor een totaalbedrag van 2 257 125,23 EUR, aan belasting op zegel- en registratierechten te onderwerpen. Voorts is zij van mening dat deze situatie valt onder de vrijstelling van artikel 7, lid 1, onder e), van het wetboek van zegelrecht voor de in rekening gebrachte interesten en provisies, de verstrekte garanties en het gebruik van kredieten die door kredietinstellingen zijn verleend aan vennootschappen waarvan de vorm en het doel overeenstemmen met de in het gemeenschapsrecht vastgestelde soorten kredietinstellingen, financiële instellingen en financiële entiteiten, die alle hun zetel in de lidstaten hebben, aangezien zij van oordeel is dat Lineas valt onder de categorie „financiële instelling”.

Prejudiciële vraag

Kan een holding die uitsluitend het beheer van deelnemingen in andere vennootschappen tot doel heeft, als indirecte vorm van het uitoefenen van economische activiteiten, en die in dat kader duurzaam deelnemingen verwerft en aanhoudt, welke deelnemingen doorgaans niet minder dan 10 % van het aandelenkapitaal van de deelnemende vennootschappen bedragen, waarbij het gaat om vennootschappen die zich richten op het beheer van vervoersinfrastructuur, zoals het ontwerp, de aanleg en het beheer van wegen en/of autosnelwegen, worden beschouwd als een „financiële instelling” in de zin van richtlijn 2013/36/EU en verordening (EU) nr. 575/2013?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG (PB 2013, L 176, blz. 338): artikel 3, lid 1, punt 22.

Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van verordening (EU) nr. 648/2012 (PB 2013, L 176, blz. 1): artikel 4, lid 1, punt 26.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Wet nr. 150/99, van 11 september 1999, in de versie die van kracht is na de hervorming van de vermogensbelasting bij wetsbesluit nr. 287/2003 van 12 november 2003 en latere wijzigingen [*Diário da República* nr. 213/1999, Série I-A van 11 september 1999: artikel 7, lid 1, onder e)].

„Artikel 7

Andere vrijstellingen

1 - Eveneens vrijgesteld van de belasting zijn:

[...]

- e) de in rekening gebrachte rente en provisies, de verleende garanties en het gebruik van het krediet dat door kredietinstellingen, financiële vennootschappen en financiële instellingen wordt verleend aan risicokapitaalondernemingen, alsmede aan vennootschappen of entiteiten waarvan de vorm en het doel beantwoorden aan de in de Gemeenschapswetgeving vastgestelde soorten kredietinstellingen, financiële vennootschappen en financiële instellingen, zowel die welke gevestigd zijn in de lidstaten van de Europese Unie als die welke gevestigd zijn in een andere staat, met uitzondering van die welke gevestigd zijn in gebieden met een geprivilegieerd belastingregime, dat bij decreet van het Ministerie van Financiën zal worden vastgesteld”.

Wetsbesluit nr. 495/88 van 30 december 1988 houdende de wettelijke regeling van de *Sociedades Gestoras de Participações Sociais* (SGPS) [holdings], zoals later gewijzigd (*Diário da República* nr. 301/1988, 6e supplement, Serie I van 30 december 1988).

„Artikel 1

Sociedades gestoras de participações sociais (holdings; hierna: „SGPS”)

1 – (SGPS) hebben als enig maatschappelijk doel het beheer van aandelen of deelnemingen in andere vennootschappen, als een indirecte wijze van uitoefening van economische activiteiten.

2 - Voor de toepassing van dit wetsbesluit wordt een deelneming in een vennootschap beschouwd als een indirecte vorm van uitoefening van de economische activiteiten van de vennootschap, mits zij niet louter incidenteel is en ten minste 10 % van het maatschappelijk kapitaal bestrijkt, met stemrecht, hetzij rechtstreeks, hetzij via aandelen of deelnemingen in andere vennootschappen waarin de SGPS een overheersende positie inneemt.

3 - Voor de toepassing van het vorige lid wordt een deelneming geacht meer dan incidenteel te zijn wanneer de SGPS deze voor een periode van meer dan een jaar aanhoudt.

4 - De SGPS kan overeenkomstig artikel 3, leden 3 tot en met 5, rechten van deelneming verwerven en in bezit houden voor een lager bedrag dan het in lid 2 genoemde bedrag.

Artikel 2

Type vennootschap en speciale vereisten van de overeenkomst

1 - SGPS kunnen worden opgericht in de vorm van een naamloze vennootschap of een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

2 - De oprichtingsovereenkomsten van de SGPS moeten uitdrukkelijk als enig doel van de vennootschap vermelden het beheer van aandelen in andere vennootschappen, als een indirecte vorm van uitoefening van economische activiteiten, overeenkomstig de bepalingen van lid 2 van het voorgaande artikel.

3 - De oprichtingsakte kan het aantal toegelaten deelnemingsrechten beperken, zowel naargelang van het type, het doel of de nationaliteit van de ondernemingen waarin wordt deelgenomen, als naargelang van de hoogte van de deelnemingsrechten.

4 - De naam van de SGPS moet de woorden „*sociedade gestora de participações sociais*” (holdingmaatschappij) of de afkorting SGPS bevatten; beide vormen worden geacht het maatschappelijk doel voldoende aan te geven.

Artikel 3

In aanmerking komende deelnemingen

1 - SGPS kunnen aandelen verwerven en bezitten in alle soorten ondernemingen, zoals bij wet bepaald.

2 - SGPS kunnen aandelen in vennootschappen naar buitenlands recht verwerven en bezitten onder dezelfde voorwaarden als aandelen in vennootschappen naar Portugees recht, behoudens de beperkingen uit hoofde van de relevante buitenlandse overeenkomsten en rechtsstelsels.

3 - Onverminderd artikel 1, lid 2, *in fine*, mag een SGPS alleen in de volgende gevallen aandelen of deelnemingsrechten die minder dan 10 % van het stemgerechtigde kapitaal van de deelneming vertegenwoordigen, verwerven en houden:

(a) Tot een bedrag van 30 % van de totale waarde van de deelnemingen die gelijk zijn aan of meer bedragen dan 10 % van het stemgerechtigde aandelenkapitaal van de ondernemingen waarin wordt deelgenomen en die

zijn opgenomen in de financiële beleggingen welke in de laatst goedgekeurde balans zijn opgenomen.

b) Indien de aanschaffingswaarde van elke deelneming volgens de laatst goedgekeurde balans niet minder dan 1 miljard PTE bedraagt.

c) Indien de verwerving van de aandelen voortvloeit uit de fusie of splitsing van de onderneming waarin wordt geïnvesteerd.

d) Indien de deelneming plaatsvindt in een vennootschap waarmee de SGPS een ondergeschikte overeenkomst heeft gesloten.

4 - In het kalenderjaar waarin een SGPS wordt opgericht, wordt de in de vorige alinea, onder a), bedoelde 30 % toegepast op de balans van dat boekjaar.

5 - Onverminderd de sanctie waarin artikel 13, lid 1, voorziet, moet elke overschrijding, ongeacht de oorzaak, van de in lid 3, onder a), genoemde limiet binnen zes maanden nadat deze zich heeft voorgedaan, worden geregulariseerd.

6 - In uitzonderlijke gevallen kan de minister van Financiën, op verzoek van de betrokken SGPS, bij een met redenen omkleed besluit de in het vorige lid genoemde termijn verlengen.

Artikel 4

Dienstverlening

1 - SGPS mogen technisch-administratieve en managementdiensten verlenen aan alle of sommige van de ondernemingen waarin zij een deelneming hebben als omschreven in artikel 1, lid 2, en artikel 3, lid 3, onder a) tot en met c), of waarmee zij een ondergeschiktheidsovereenkomst hebben gesloten.

2 - Voor het verrichten van diensten moet een schriftelijke overeenkomst worden opgesteld, waarin de vergoeding wordt vermeld.

Artikel 5

Verboden handelingen

1 – Het is voor SGPS verboden om:

a) de eigendom van onroerende goederen te verwerven of deze in eigendom te houden, met uitzondering van die welke noodzakelijk zijn voor hun eigen vestiging of die van vennootschappen waarin zij de in artikel 1, lid 2, bedoelde deelnemingen houden, goederen die bij een rechterlijke beslissing in het kader van een executorial procedure tegen hun schuldenaren zijn verkregen en goederen die zijn voortgekomen uit de liquidatie van vennootschappen waarin zij deelnemingen houden, door overdracht van het gehele vermogen, als

bedoeld in artikel 148 van de Código das Sociedades Comerciais (wetboek van handelsvennootschappen; hierna: „CSC”).

- b) binnen een jaar na de verwerving, de in artikel 1, lid 2, en artikel 3, lid 3, onder a) tot en met c), bedoelde deelnemingen over te dragen of te bezwaren, tenzij de overdracht plaatsvindt door middel van uitwisseling of de opbrengst van de overdracht binnen zes maanden wordt geherinvesteerd in andere deelnemingen die onder die bepaling of onder artikel 3, lid 3, vallen, of wanneer de verwerfer een vennootschap is die onder zeggenschap van de SGPS staat in de zin van artikel 486, lid 1, van de CSC.
- c) krediet te verlenen, behalve aan ondernemingen die door hen worden gecontroleerd in de zin van artikel 486 van de CSC of aan ondernemingen waarin zij een deelneming hebben als bedoeld in artikel 1, lid 2, en artikel 3, lid 3, onder b) en c), behoudens het volgende lid.

2 - Voor de toepassing van punt c) van het vorige lid is het verlenen van krediet door een SGPS aan vennootschappen waarin zij voornoemde deelnemingen bezit, maar die niet onder haar zeggenschap staan, slechts toegestaan tot het bedrag van de waarde van de deelneming zoals vermeld op de laatste goedgekeurde balans, tenzij het krediet afkomstig is van een lening van een vennoot.

3 - De in lid 1, onder c), bedoelde verrichtingen, uitgevoerd onder de in het vorige lid vastgestelde voorwaarden, alsmede de kasverrichtingen die ten gunste van de SGPS worden uitgevoerd door de ondernemingen waarin wordt deelgenomen en die met haar een zeggenschaps- of groepsrelatie hebben, vormen geen kredietverlening in de zin van de „Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras” (algemene regeling voor kredietinstellingen en financiële ondernemingen; hierna: „RGIC”), goedgekeurd bij wetsbesluit nr. 298/92 van 31 december 1992.

4 - De SGPS en de vennootschappen waarin zij deelnemingen hebben als bedoeld in artikel 1, lid 2, en artikel 3, lid 3, onder b) en c), vermelden afzonderlijk in de boekhoudbescheiden de overeenkomstig lid 1, onder c), gesloten contracten en de overeenkomstige credit- of debetstanden aan het eind van het kalenderjaar waarop deze documenten betrekking hebben.

5 - De in lid 1, onder b), *in fine*, bedoelde termijn wordt verlengd tot de datum die overeenkomt met het einde van het tweede boekjaar volgende op dat waarin de overdracht plaatsvindt, wanneer het gaat om deelnemingen waarvan de overdrachtswaarde ten minste 1 miljard PTE bedraagt.

6 - De op de balans van de SGPS opgevoerde aanschaffingswaarde van onroerende goederen die bestemd zijn voor de oprichting van vennootschappen waarin zij de in artikel 1, lid 2, bedoelde deelnemingen houden, mag niet meer bedragen dan 25 % van het netto-actief van de SGPS.”

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure van het hoofdgeding

- 1 Lineas is een in Portugal gevestigde vennootschap met als maatschappelijk doel „het beheer van deelnemingen in andere ondernemingen, als indirecte vorm van uitoefening van economische activiteiten”.
- 2 De activiteiten van de ondernemingen waarin zij deelnemingen heeft, vallen onder het beheer van vervoersinfrastructuur en omvatten het ontwerp, de aanleg en het beheer van wegen en/of autowegen (zie <http://www.lineas.pt/>).
- 3 Lineas maakt gebruik van financiering die wordt aangeboden door kredietinstellingen (in dit geval Novo Banco, Haitong en BCP), via leningsovereenkomsten, of door investeerders, via commercial paper en obligatie-emissies waarvan de financieringsprogramma's door de kredietinstellingen aan de investeerders worden voorgesteld.
- 4 Deze banken (die alle hun zetel in Portugal hebben) hebben als belastingplichtigen, overeenkomstig de artikelen 2, lid 1, en 23, lid 1, van het wetboek van zegelrecht, zegelrecht aan de staat voldaan en betaald ter zake van de bovengenoemde financieringen (gebruik van bankkrediet, bankprovisies en bankrente).
- 5 De zegelbelasting werd vervolgens doorberekend aan Lineas, die ze bijgevolg volledig betaalde.
- 6 Lineas, die het niet eens was met de aanslagen inzake zegelrecht, heeft een verzoek om heroverweging ingediend voor de perioden van juni tot en met december 2017, en een verzoek om ambtshalve herziening voor de perioden van april tot en met december 2015 en januari 2016.
- 7 In het kader van deze administratieve procedure heeft Lineas zich beroepen op de vrijstelling van het zegelrecht voor financiële en kredietinstellingen als bedoeld in artikel 7, lid 1, onder e), van het wetboek van zegelrecht, op grond dat zij een holdingvennootschap is die naar haar mening kan worden aangemerkt als een financiële instelling overeenkomstig de bepalingen van het Unierecht, waarnaar de nationale regeling verwijst. De belastingdienst heeft de vorderingen van Lineas afgewezen.
- 8 Lineas heeft vervolgens administratief beroep ingesteld tegen de besluiten tot afwijzing van het verzoek om heroverweging en van het verzoek om ambtshalve herziening, welke beroepen bij uitspraak van 17 juli 2020 opnieuw zijn verworpen.
- 9 Aangezien Lineas het niet eens was met deze beslissing, is zij op 21 oktober 2020 daartegen opgekomen bij de CAAD.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 10 Lineas stelt zich op het standpunt dat het begrip „financiële instelling” in artikel 4, lid 1, punt 26, van verordening (EU) nr. 575/2013, waarnaar artikel 3, lid 1, punt 22, van richtlijn 2013/36/EU verwijst, vermogensbeheerders omvat, met uitzondering van verzekeringsholdings en gemengde verzekeringsholdings.
- 11 Hoewel de omzetting van die richtlijn wijst op een restrictiever begrip van „financiële instelling” (holdings die onder toezicht van de Banco de Portugal staan), is Lineas van mening dat het wetboek van zegelrecht verwijst naar het Unierecht, en niet naar het nationale recht.
- 12 Lineas is derhalve, overeenkomstig de artikelen 1, 2, 4 en 5 van wetsbesluit nr. 495/88 en artikel 4, lid 1, punt 26, van verordening (EU) nr. 575/2013, een „financiële instelling”, aangezien zij geen verzekeringsholding is.
- 13 Zij zet haar standpunt kracht bij door eraan te herinneren dat de belastingdienst vastgoedbeleggingsfondsen, risicokapitaalfondsen en venture-capitalmaatschappijen reeds als financiële instellingen heeft aangemerkt. Er is geen reden om holdings anders te behandelen. Indien dit zou gebeuren op basis van artikel 7, lid 1, onder e), van het wetboek van zegelrecht, zou de ongrondwettigheid van deze bepaling moeten worden ingeroepen.
- 14 De belastingdienst stelt zich op het standpunt dat Lineas in het onderhavige geval niet kan worden beschouwd als een financiële instelling of onderneming. Om als financiële instelling te worden aangemerkt, is het niet voldoende een holding te zijn. Daartoe moet een holding deelnemingen hebben in ondernemingen die kredietinstellingen of beleggingsondernemingen zijn, zoals bepaald in artikel 117 van de RGIC. De door richtlijn 2013/36/EU en verordening (EU) nr. 575/2013 geregelde aangelegenheden zijn niet op haar van toepassing.
- 15 De omzetting in nationaal recht van de definitie van „financiële instelling” bij wetsbesluit nr. 157/2014 van 20 oktober 2014 bepaalt dat alleen holdings die aan het toezicht van de Banco de Portugal zijn onderworpen, als zodanig worden aangemerkt, zoals bepaald in artikel 2-A van de RGIC.
- 16 De belastingdienst is evenmin van oordeel dat er sprake zou zijn van discriminatie tussen holdings en andere soorten instellingen, aangezien het om verschillende activiteiten gaat die niet onder dezelfde regeling vallen.

Korte motivering van het verzoek om een prejudiciële beslissing

- 17 Het beslissende criterium in de onderhavige zaak betreft de vermeende kwalificatie van holdings – de kwalificatiecategorie waarin Lineas valt – als financiële instellingen met het oog op de toepassing van de vrijstelling van artikel 7, lid 1, onder e), van het wetboek van zegelrecht, aangezien het

subjectieve element van de nationale regel verwijst naar de in het Unierecht neergelegde definitie.

- 18 Over deze kwestie bestaat een uiteenlopende rechtspraak, met tegenstrijdige standpunten.
- 19 Het verschil ligt in de uitlegging van het bovengenoemde begrip „financiële instelling”, rekening houdend met de bepalingen van artikel 3, lid 1, punt 22, van richtlijn 2013/36/EU en artikel 4, [lid 1] punt 26, van verordening (EU) nr. 575/2013.
- 20 Volgens de belastingdienst vereist de definitie in de Unieregeling dat de betrokken activiteiten bankactiviteiten of vergelijkbare beleggingsactiviteiten zijn, dat wil zeggen dat de activiteiten moeten worden uitgeoefend binnen het toepassingsgebied van de holdings als bedoeld in artikel 4, lid 1, punt 26, van verordening nr. 575/2013 (EU). Alleen holdings die deelnemingen bezitten in ondernemingen die kredietinstellingen of beleggingsondernemingen zijn en die onder het toezichtskader en de prudentiële voorschriften voor bankactiviteiten vallen, vallen onder het begrip „financiële instelling”.
- 21 Lineas is een andere mening toegedaan, namelijk dat de definitie van „financiële instelling” niet de voormelde beperking tot de activiteit van banken en beleggingsondernemingen bevat en dat zij in het algemeen verwijst naar ondernemingen waarvan de hoofdactiviteit bestaat in het verwerven van deelnemingen, meer bepaald „holdings” genoemd, zoals zij zelf is, en aldus enkel verzekeringsholdings en gemengde verzekeringsholdings uitsluit, een uitsluiting die haar duidelijk niet omvat.
- 22 De prejudiciële vraag betreft de uitlegging van een in het kader van de eigen bevoegdheden van de Portugese wetgever vastgestelde nationale bepaling van fiscaal recht, die haar oorsprong niet vindt in het Unierecht en slechts naar dit recht verwijst, binnen de grenzen van de keuzevrijheid van de nationale wetgever. Het gaat hier dus om de toepassing van „Europees recht” op zuiver binnenlandse aangelegenheden.
- 23 Hoewel de feiten niet rechtstreeks binnen de werkingssfeer van het Unierecht vallen, wordt de conformiteit (of de verenigbaarheid) van de nationale wetgeving met de door het Unierecht gekozen oplossingen in situaties waarin alle elementen tot één lidstaat zijn beperkt, beschouwd als een „impliciete verwijzing” naar het Europees recht, wat de reden is waarom het Hof van Justitie dergelijke verzoeken om een prejudiciële beslissing in behandeling heeft genomen.